

РЕШЕНИЕ

№ 319

гр. София, 16.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и пети февруари през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Мария Георгиева

Членове: Валентин Д. Бойкинов
Асен Воденичаров

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Мария Георгиева Въззивно гражданско дело
№ 20251000501757 по описа за 2025 година

САС е сезиран с въззивна жалба от З. Б., към която в първото по делото заседание пред въззивния състав са се присъединили другите ответници по гр.д. 6454/22 г. по описа на СГС – д-р Г. С. и МЦ Америмед ООД.

С жалбата се оспорва правилността на решение № 1902/28.03.25 г., постановено по гр.д. 6454/22 г. по описа на СГС, с твърдения, че съдът се е произнесъл, кредитирайки неприети от него доказателства (представени като документи на чужд език, без превод), присъдено е високо обезщетение при липса на доказани като настъпили за ищцата реални вреди (кредитираните такива представляват изводи от вещите лица според анамнестични данни, непотвърдени от обективни изследвания от типа на образна диагностика, магнитен резонанс, ехограф, скенер или акустична ринометрия), зачел е като достоверни вътрешнопротиворечиви свидетелски показания (на св. Г. В.), липсват доказателства за противоправност на поведението на физическите лица – ответници, поради което е неоснователен и искът по чл. 49 ЗЗД срещу Медицинския център, налице е информирано съгласие на пациентката, приела абстрактно описаните неблагоприятни последици, които твърди, че са настъпили и при нея, няма доказателства за платена трета оперативна интервенция в клиника в РТурция, не е доказана причинно-следствена връзка между заявеното като вредоносно поведение и заявените като настъпили неимуществени и имуществени вреди. Не са доказани вредите на ищцата, заявени като невъзможност да изпълнява служебните си

ангажменти (при липса в НОИ на регистрирано трудово/служебно правоотношение). Необосновано ищцата е прибегнала до лечение в чужбина при наличие на клинична пътека за същото в България, поради което не ѝ се дължат разносните за операция в чужбина. Не са аргументирани изводите на съда за липса на съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалата (същата не е се е явила на предписаните от епикризите контролни прегледи и с бездействието си е влошила собственото си здравословно състояние). Искане да се отмени решението в осъдителната му част, а предявените искове да бъдат отхвърлени.

Поради обстоятелството, че в първоинстанционното производство, при приемане на всяка от двете медицински експертизи, осъществени съответно от лекар - специалист по ушни, носни и гърлени болести и такъв по естетическа хирургия, не са били зададени въпроси за начина за достигане до направени от вещите лица изводи (не става ясно последните дали се основават на личен преглед, на анализ на медицинска документация или на база на обобщение на принципни експертни познания), с цел обективно изясняване на фактите по делото САС е допуснал преразпит на вещите лица, които да разяснят пред въззивния състав на какво основават изводите си от експертизите, приети от СГС. САС е приел доказателство (л. 107), депозирано своевременно пред първостепенния съд, (първоначално неприето поради съставянето му на турски език, без съпровождащ превод на български език, а след представянето на преведения документ СГС е приобщиц доказателството към материалите по делото, без постановяване на изрично определение за приемане на доказателството). Същото представлява фактура за заплащане на извършена операция на ищцата в Турска клиника (л. 198).

Въззивникът Б. и присъединените към жалбата страни (ответници от процеса пред СГС) поддържат жалбата, а ищцата я оспорва.

В производството пред САС не са събирани доказателства и съдът следва да провери правилността на решението с оглед доводите за неправилност, съдържащи се във въззивната жалба на З. Б., към която са се присъединили другите двама ответника (при заявена с исковата молба пасивна солидарност, произтичаща от общ вредоносен резултат, настъпил поради различни правопораждащи факти и различни правни основания, обосноваващи процесуалното положение на ответниците на обикновени другари).

При служебна проверка съдът установи, че жалбата е валидна и допустима, а присъединяването към нея е в срок, поради което решението не е влязло в сила спрямо никой от ответниците в спора. Допустимо е и постановеното съдебно решение, което е предмет на обжалването.

Дължи се произнасяне относно правилността му според доводите за неправилност и въз основа на доказателствата, събрани в първоинстанционното

производство.

Според твърденията на страните, в рамките на очертаания обхват на проверка и според доказателствата, събрани в първоинстанционното производство САС прави следните изводи:

Оспорват се от въззивника З. Б. и присъединените към жалбата субекти в процеса елементите на деликтното поведение на двете физически лица (като лекари, извършили две поредни оперативни интервенции), чието заявено като деликтно поведение е предпоставка за ангажиране отговорността на медицинския център (на основание чл. 49 ЗЗД), чиято отговорност е във функционална връзка с деликтното поведение на физическите лица. Възлагането на работа се доказва от граждански договор от 27.11.2019 г., сключен между МЦ Америмед ООД и д-р С. (л. 267) и двете експертизи, удостоверяващи осъществяване на лечебна дейност (хирургични операции) от двете физически лица – ответници пред СГС. Тъй като не се оспорва, че две оперативни интервенции за корекция на външния нос на ищцата са извършени в сграда на медицинския център, се доказват и отношенията между Центъра и водилия операцията д-р Б..

Тежестта за доказване на отрицателен факт (твърдение на ищцата, че никой от двамата лекари, които са я оперирали, няма удостоверение за специализация по Ушни, носни и гърлени болести или Реконструктивна и естетическа хирургия) е на утвърждаващите неговото съществуване (в случая д-р З. Б. и д-р С.). С оглед на това не се опровергават твърденията на ищцата, че водилият операцията д-р З. Б. и подпомагащият го д-р С. нямат диплома за завършена специализация по медицинската специалност „Уши, нос, гърло“ и/или „Естетическа и реконструктивна хирургия“. Прието като доказателство е писмо № 146/08.04.22 г. от МФ при СУ Св. К. Охридски, утвърждаващо, че никое от двете лица не е преминало практическо обучение за придобиване на специалност (л. 29). В писмо № 1843/03.06.22 г. МУ София е удостоверил, че копие от свидетелство за специалност „Ушно-носно-гърлени болести“, представено от д-р Б., не носи подпис на ректора, а съдържанието му е недостоверно. (л.39). Не са ангажирани от ответниците-физически лица доказателства за придобита специализация в учебно или здравно заведение извън територията на България, дипломата за която да е зачетена като валидна за практикуване на специализирана лекарска дейност у нас. Към момента на осъществяване на двете оперативни интервенции на носа на ищцата (осъществени през 2020 и 2021 г.) медицинският стандарт, нормиращ дейността „пластично-възстановителна и естетична хирургия“ е Наредба № 6/24.08.2015 г., и тя безусловно предпоставя осъществяването на съответните хирургични интервенции от специалист (в смисъл на лекар с придобита специалност). Указано е, че лекар (т.е. притежател на диплома за завършен курс по обща медицина) без специалност може да подпомага лечебно-диагностичния

процес, без да извършва самостоятелна оперативна дейност (обстоятелство, утвърдено и в експертното заключение на д-л С. Н., специалист по пластично-възстановителна и естетична хирургия).

Същото се отнася за медицинската документация – епикризи за извършени две оперативни интервенции. В исковата молба ищцата заявява, че такива не са й били издадени своевременно. На представените копия от епикризи няма дата на издаването им и удостоверено с подписа на пациента получаване на същите. Според чл. 24 на Наредба 49/2010 г. на Министъра на здравеопазването за основните изисквания, на които трябва да отговаря устройството, дейността и вътрешния ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи епикризата се издава в момента на изписване на пациента в 3 екземпляра (освен ако не се изчакват резултатите от допълнителни изследвания, каквито в конкретния случай не са извършени). Невръчването на епикриза на пациента го лишава от информация за осъществената медицинска дейност и го препятства да продължи лечението си в друго лечебно заведение, а забавата от своя страна крие допълнителни рискове за изписаното хоспитализирано лице.

Осъществяването на операции от д-р Б., подпомаган от д-р С. (засвидетелствано от приетите като доказателство експертизи) представлява достатъчно правонарушение, предпоставящо пасивна солидарност между тях и изследване на причинна връзка между вредите на ищцата с извършените операции.

Липсват доказателства за уведомяването на пациента за правоспособността на оперираната, а изписването на оперирана пациентка в деня на операцията е застрашило здравето ѝ, тъй като, според поясненията на д-р Н., (дадени устно пред САС), „се работи върху много чувствителен орган от човешкото тяло, силно кръвоснабден и много сензитивен при риск след операцията пациентът да изпадне в шоково или хеморагично състояние, което изисква надлежно наблюдение на пациента..., а хоспитализацията е продължила само няколко часа след приключване на операцията (л.48 производство пред САС) и един пациент, който 5 часа е бил под упойка има опасност да падне (л. 49 производство пред САС)“. Доводите на повереника на ответниците, че ищцата е напуснала медицинския център по собствено желание не е доказано – липсва документ, удостоверяващ с подписа ѝ подобно желание, с поемане от нея на съответните рискове (съдържащото се в епикризата за втората осъществена операция самоволно напускане на Медицинския център не е част от съдържанието на епикризата като официален документ и се явява в тази негова част частен документ, свидетелстващ съобразно ГПК за направеното изявление и неговия автор.

Като вреди от осъществените оперативни интервенции следва да се възприемат описаните от двете медицински експертизи състояния: затруднено носно дишане,

постоянно главоболие, нарушено обоняние, зрителни оплаквания с влошаване на зрението. Определилият тези състояния д-р С., специалист „уши, нос, гърло“ в заседание пред САС заявява, че е направил личен преглед на пациентката с помощта на предна риноскопия. Установен бил оток на носа, който препятствал изтичането през носа на секречия от очите. Задържането на тази течност е предпоставка за чести вирусни или бактериални инфекции. Изводът за нарушено обоняние е според твърдения на пациентката, но те се обосновават от констатирания при прегледа оток, който дефинитивно нарушава обонянето. Двустранно затруднената проходимост на въздух през носа вещото лице установило след проверка с притискане на едната ноздра и указание да се поеме въздух през другата. И при двете ноздри проходът бил ограничен. Експертът утвърждава, че липсата на нормално носно дишане предпоставя заявеното от ищцата главоболие. На това основание изявлението на освидетелстваната е логична последица от обективно установеното силно затруднено носно дишане.

Разяснените в производството пред САС изводи на вещото лице обосновават, че наред с външните белези и деформацията на сетивния орган (възприет от експерта в контакта с пациентката), органът е бил функционално засегнат и това се е отразило на здравословното състояние на ищцата.

Вещо лице д-р Н., специалист по естетична хирургия заявява, че терапията с антибиотик Азакс 500 мг. за три дни е достатъчна при превенция на инфекция, но при ищцата има данни за развила се гнойна инфекция. Експертът на база преглед на пациентката и специалните си познания утвърждава, че при наличие на една операция възникват сраствания и нарушената цялост на органа компрометира нормалното кръвообръщение в съответната област. Поради това една втора операция винаги е по-сложна.

При анализ на гласните доказателства настоящият състав отчита наличието на вътрешни противоречия в показанията на св. В., които обяснява с обстоятелството, че свидетелят, в качеството му на общопрактикуващ лекар, не е имал право да прави специализиран преглед на ищцата, свързан със специалностите уши-нос-гърло и естетична хирургия. В останалата им част, отнасяща се до сетивните възприятия на свидетеля и изводите му като лекар за несъответстващо на състоянието на ищцата лечение (предписаният след втората операция антибиотик Азакс не съответствал на развилата се инфекция) показанията следва да се кредитират като достоверни.

При така установените вреди е несъмнена причинната връзка между осъществените от физическите лица - ответници оперативни интервенции и понесените от ищцата в продължителен период от време негативни последици, предпоставили трета реконструктивна операция извън България.

Не следва да се изключи от доказателствения материал приетата от СГС на турски език, с превод на български, епикриза от 24.01.22 г., автентичността на подписа

под която ответниците с отговора на исковата молба са оспорили, но не са поддържали оспорването в първото по делото заседание пред СГС с изявлението, че документът е електронен. Поради това в първото открито заседание пред СГС не е направено искане за разкриване на процедура по оспорване автентичността на представената епикриза и съдът основателно не е разкрил такава. На това основание повторното повдигане на въпроса за автентичността на епикризата пред САС не подлежи на разискване с оглед настъпила законова преклузия.

Видно от епекрезята, издадена от турска лекарска практика (л. 12) състоянието на пациентката при постъпването ѝ е било следното: „тежка деформация на носа и широко разпространен белег и свити тъкани по кожата на носа, особено в областта на колумелата и назалния връх. Наблюдават се интензивни белези в областта на носа, без назален тип опора при луковичен назален тип. Според същата епикриза реконструкцията е осъществена с хрущялни и мекотъканни присадки. Настоящият състав приема, че описаната дейност обосновава допълнителни страдания за ищцата, произлизащи не само от нарушаване целостта на оперирания нос, но и поради сдобиването за реконструкцията му с присадъчни тъкани, иззети от незасегнати преди това места от тялото на ищцата.

Приетият от САС превод на представеното доказателство – фактура за оперативна интервенция в Турция и епикризата от турската лечебна практика са доказателство за заявените от ищцата вреди от имуществено естество. Неоснователно е възражението на ответниците, че нова операция (трета по ред) би могла да се извърши в България по клинична пътека (за наличието на каквато дава позитивен отговор д-р Н.). Право на пациента е да направи избор на метод и място на лечение в ситуация на усложнено протекъл следоперативен период и неудовлетвореност от първите две оперативни интервенции. Особеност на ситуацията е, че към този момент ищцата не е знаела, че двете операции са осъществени от лекари без нормативно изискуемата се правоспособност. На това основание тя е пренасяла недоверието си към всички специалисти в България и е търсела решение на проблема в чужбина.

Попълването на декларация за информирано съгласие не сваля от осъществяващите медицинска интервенция лица отговорността за грижа, несъответстваща на медицинските стандарти и изискванията за правоспособност за извършване на конкретната хирургична дейност. Тя запознава пациента с онези усложнения, които могат да възникнат при правомерна дейност, но са извън възможностите на лекарите, изпълнили всички протоколни дейности на медицинския стандарт.

Липсата на доказателства за извършени от ищцата контролни прегледи при специалист от ответния Медицински център не е в причинна връзка с установените от вещите лица вреди за ищцата. Преустановеният контакт с операторите се обяснява с

настъпилите от втората операция усложнения и загубата от пациента на доверие в лекуващия екип.

Не е доказано възражението на въззивника за неправилност на първоинстанционното решение, поради незачетено възражение за съпричиняване на вредоносния резултат (инфектиране на оперативното поле) от пациентката. Безспорна е практиката на ВКС, че възражението за съпричиняване следва да почива на обстоятелства, които са в несъмнена причинна връзка с вредоносния резултат, а доказателства за такива обстоятелства никой от ответниците пред СГС не е ангажирал.

При определяне размера на обезщетението САС отчита възрастта на ищцата (млада жена), пола ѝ (предполагащ повишена чувствителност към външността), интензивността и продължителността на страданията на ищцата (продължаващи понастоящем и изискващи нова, четвърта поред, операция за подобряване проходимостта на въздух през носните проходи). Отчита се, че последиците от нерегламентираната медицинска хирургична практика на двамата ответника-физически лица са били разнопосочни, свързани с негативни изживявания както поради влошения външен вид на ищцата, така и поради засягането на функцията на носа – трудна проходимост на въздух и липсващо обоняние. Те са обусловили непреодолими съпътстващи и бъдещи последици - чести инфекции, продължаващо главоболие и проблеми с очите (чийто механизъм е обяснен от вещото лице специалист по ушни, носни и гърлени болести). С оглед на това настоящият състав приема, че определеният от СГС размер на обезщетението, присъдено в условията на солидарност спрямо деликвентите и възложителя на работа, е правилен и поради това решението следва да се потвърди в цялост (по отношение на размера и субективния обхват на осъдителния му диспозитив).

Поради извода за правилност на първоинстанционното решение, на основание чл. 278 ГПК настоящият състав се ползва от мотивите на първоинстанционното решение.

На основание чл. 78, ал.1 ГПК в полза на въззиваемата следва да се присъдят разноски в размер на 2750 € - адвокатски хонорар. Същият предвид фактическата сложност на делото не е завишен (с оглед направеното от въззивниците възражение, основано на разпоредбата на чл. 78, ал. 5 ГПК).

Водим от разгърнатите съображения, САС:

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло решение № 1902/28.03.25 г. по гр.д. 6454/22 г. по описа на СГС.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК Медицински център Америмед ООД,

З. Б. и Г. С. да заплатят на С. П. Д. направените за въззивния процес разноси в размер на 2750 € - адвокатски хонорар.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____